ADALET ve KALKINMA PARTİSİ T.B.M.M. Grup Başkanlığı
Tarih : 25.11.2024
Sayı : 77

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederiz.

Hakan AKSU **Sivas Milletvekili**	**Ceyda BÖLÜNMEZ ÇANKIRI** **İzmir Milletvekili**
	Zeki KORKUTATA **Bingöl Milletvekili**

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe
Esas Komisyon	**Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler**
Tarih: **25-11-2024**	Esas No:**2/2717**

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LIĞI
25 Kasım 2024
Numara:

TBMM
GENEL EVRAK
25 Kasım 2024
No: 1535994

Hüseyin ALTINSOY AKSARAY MV.	ERTUĞRUL KOCAOĞLU SAKARYA MV.
MURAT CAHİD CİNGİ KAYSERİ MV	Gigdem KONCAGÜL Tekirdağ MVK
Prof. Dr Sadettin Hülagü Kocaeli Milletvekili	Şahin TİN Denizli MV.
Mahmut Rıdvan NAZIRLI Elazığ M.V	Mustafa OĞUZ Burdur M.V.
Ömer Onca Bilal DEBBİCİ Kahramanmaraş Mv.	Havva Sibel Söylemez Mersin MV
Necmettin ERKAN Kırşehir Milletvekili	Tuba KÖKSAL Kahramanmaraş Mv.

Osman ZAĞCAN Isparta Mv.	Yılmaz BÜYÜKAYDIN TRABZON Mv.
Mustafa AKSLAN Tokat Mv.	İbrahim YURDUNUSEVEN Afyonkarahisar Mv.
Nurettin Alan İstanbul Mv	Ali Taylan ÖZTAYLAN Balıkesir Mv.
Orhan Kirecli Samsun Mv.	Mustafa CANBEY Balıkesir Mv.
İsmail OK Balıkesir Mv	Ersan AKSU Samsun Milletvekili
Fjdar Açıkkapı Elazığ Mv.	Seyit Bülbül Osmaniye Mv
Mustafa Alkayış Adıyaman Mv.	Mehmet Uğur GÖKÖZ Isparta Mv

Ferhat Nasıroğlu. Batman MV.	Benyamin BOZGEYİK GAZİANTEP MV.
Mesut BOZARSLAN Gaziantep MV.	M. Sait YAZ DİYARBAKIR M.V.
Adem Çalkın Kars	Orhan Atalay Barış Gücü
NİLGÜN ÖK Denizli MV	İbrahim Ethem TAŞ Antalya Mv.
Latif SELVİ Konya MV.	Prof Dr Abdurrahman Dilipak Şanlıurfa Mv
Osman Sağlam Kocaeli MV	Sebahat BURSALI İzmir MV
Mustafa Hakan Özer Konya Milletvekili	DERYA AYAYDIN İSTANBUL MV

Yusuf Ahlatcı Çorum MV	Yahya Çelik İSTANBUL MV
Sunay Karamık Adana	Cüneyt Yüksel İst. Milletvekili Cüneyt Yüksel
Saffet Bozkurt Zonguldak	RÜKEYSA KADAK İSTANBUL MV.
Abdullah Doğru Adana MV	Ahmet Salih DA KİLİS M.V.
Yakup OTGÖZ Muğla MV	Kadem METE muğla mv
İrfan ÖZTOKAT DÜZCE MV.	Ali Kınalı Mersin Mv.

İrfan Gelikaslan
Gaziantep

Mehmet Eyüp Özkeçeci
Gaziantep Mv.

İsmail Erdem
İstanbul

Selami Altınok
Ermenistan

Hamza Mantoğlu
Rize

Mehmet Emin Bir
Erzurum Milletvekili

M. Müfit Aydın
Izmir Mv

Veysel Tiryaki
Kocaeli Mv.

Abdurrahim Fırat
Erzurum Mv.

Seda Sarıbaş
Aydın Mv

Şeref Korkut
İstanbul Mv.

Cemil Yaman
Kocaeli Mv

Mehmet DEMİR Kütahya MV.	Mahmut ÖNCÜ Erzurum MV.
Mustafa YAVUZ Bursa MV.	Ziya SAYKALTAR Sakarya MV.
Ömer ÖZKAN Aydın MV	Emel GÖZUKARA DEMİRÖZ Bolu MV
Cevahir Asuman YAZMACI Şanlıurfa MV	Prof. Dr. Emel KELEŞ Konya MV
Sayın Bayar ÖZSOY Kayseri 1. Milletvekili	Meryem GÖK Siirt MV.
	ARSLAN TAŞTAN SIRNAK M.V.

Yücel ARSLAN Hanımefendi İSTANBUL Milletvekili	

GENEL GEREKÇE

Teklif ile çalışma ve sosyal güvenlik mevzuatı bakımından ortaya çıkan ihtiyaçların karşılanması ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı hizmet birimleri ile ilgili kuruluşlarının hizmet sunumu kalitesinin artırılması amacıyla bazı kanunlarda değişiklikler yapılması öngörülmektedir.

31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 17 nci maddesinde yapılan 15/4/2021 tarihli değişikliğin Anayasa Mahkemesince iptal edilmesi nedeniyle maddede yeniden düzenleme yapılması amaçlanmaktadır.

Bunun yanında, 2008 yılı Ekim ayı öncesinde vergi indirimine bağlı olarak yaşlılık aylığı bağlanmasında vergi indirimine esas engelli raporu uygulamasında, norm ve standart birliğini sağlamak amacıyla Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) sağlık kurulları tarafından tespit edilecek çalışma gücü kaybı oranları uygulanmasına ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Ayrıca 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi kapsamındaki sigortalıların kayıtlarının sağlıklı bir şekilde alınmasını ve vatandaşların sigortalılık tescil ve hizmet kayıtlarının doğru bir şekilde oluşturularak kayıtdışılığın önlenmesini teminen ziraat oda kayıtlarının SGK'ya bildiriminin sağlanması ve idari para cezalarının terkin edilmesi amaçlanmaktadır.

16/5/2006 tarihli ve 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumuna İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunda yapılan değişiklik ile 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesi kapsamında üyelerine sosyal güvenlik sağlayan sandıklar ile SGK arasında veri paylaşımı yapılabilmesine imkân sağlanmaktadır. Ayrıca 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 88 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendiyle yapılan değişikliğin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi nedeniyle iptal sonrası oluşacak yasal boşluğun giderilmesi amacıyla maddede yeniden düzenleme yapılmaktadır.

Genel sağlık sigortası kapsamında yer almakla birlikte uygulamada tereddüt yaşanan konuları daha açık bir biçimde düzenleyerek, genel sağlık sigortası prim ödeme süreçlerinde karşılaşılan bazı sorunlarla mevcut düzenlemeler arasındaki uyumsuzlukları gidermek, prim ödeme yükümlüsü kendisi olan vatandaşlarımıza ödeme kolaylığı getirmek ve ekonomik ve sosyal anlamda hayatlarına daha sağlıklı devam etmelerini sağlamak amacıyla yürürlüğe konulan yapılandırma kanunlarından yararlanamayan ya da yararlanmalarına rağmen 1/1/2015 öncesine ait zorunlu genel sağlık sigortası prim borçlarını ödeyemeyen sigortalıların kamuya olan borç yüklerini hafifletmek, sağlık hizmetlerine erişimlerini kolaylaştırmak ve nihai olarak da genel sağlık sigortasına erişimin yaygınlaştırılmasını sağlamak ve toplumsal sağlık riskini azaltmak amaçlanmaktadır.

Yabancı uyruklu öğrencilerin eğitim süresinde genel sağlık sigortalısı olabilmeleri için başvuru şartının kolaylaştırılması, Yurtdışı Türkler ve Akraba Toplulukları Başkanlığı tarafından burs verilen öğrencilerin bildirim ve prim ödemelerine ilişkin uygulamadaki sorunların çözülmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır.

SGK'nın en yüksek gider kalemleri arasında yer alan sağlık giderlerinin disipline edilmesi, gelir gider arasındaki dengenin sağlanması temel politika alanlarından biridir. SGK'nın stratejik amaçlarına uygun olarak, sağlık hizmetlerine erişimi kısıtlamadan sağlık harcamalarının sürdürülebilirliğini sağlamak, tıp uygulamalarının sürekli gelişen ve değişen dinamiğine uyumlu şekilde sağlık hizmetlerinin hızlı, kesintisiz şekilde yürütülmesi ve

finansmanına katkıda bulunmak amacıyla 5510 sayılı Kanunda değişiklikler yapılması amaçlanmaktadır.

5510 sayılı Kanunun 81 inci maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendi uyarınca özel sektör işverenlerinin SGK'ya ödeyecekleri sigorta primlerinde aynı bentte yer alan şartların taşınması koşuluyla hâlihazırda beş puanlık indirim sağlanmaktadır. Kamu harcamalarının gözden geçirilmesi ve kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması amacıyla özel sektör işverenlerinin SGK'ya ödeyecekleri malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası primi için sağlanan beş puanlık sigorta prim indiriminin dört puan olarak uygulanması düzenlenmekte olup imalat sektöründe ise beş puanlık indirimin 2025 ve 2026 yıllarında devam ettirilmesi sağlanmaktadır.

Yurt içinde ruhsatlı olmayan ve temini sağlanamayan beşerî tıbbi ürünlere erişimin sağlanması için bunların Sağlık Bakanlığı onayı ile SGK tarafından yurt dışından temin edilmeleri amaçlanmaktadır.

SGK tarafından ilaç temin işlemlerinin gerçekleştirilmesi, temin kaynaklarının çeşitlenmesini sağlayarak rekabeti arttırıcı etki yaratacak ve ilaç temin maliyetlerinde düşüş ve kamu mali yararı sağlayacaktır. Temin kanallarının artması ile hastaların ilaca erişimi kolaylaşacak, hayati önemi haiz ilaçlara erişimde sıkıntı yaşaması ve hastaların ilaç fiyat farkları ödemesi gibi sebeplerden doğabilecek hasta mağduriyetlerinin önüne geçilmesi amaçlanarak düzenleme yapılmaktadır.

Yurt dışından ilaç temini gerçekleştirilen hasta sayılarındaki değişkenlik, ülkemizde ruhsatlandırılarak piyasada bulunur hale gelmesi, ürünlerin ambalaj formlarındaki değişkenlik, yurt dışı ilaç kaynaklarının çeşitliliği, tedarik zincirindeki aksamalar ve yurt dışından temin edilen ilaç ödemelerinin yabancı para cinsinden yapılması gibi riskler nedeniyle SGK tarafından yurt dışından beşerî tıbbi ürün temininde güçlük yaşanmaktadır.

Düzenleme içeriğinde yer alan faaliyete ilişkin "hizmet alımları", yurt dışı ilaçların temin ve dağıtım süreçleri kapsamında ilgili mevzuat hükümleri ve fiili gereklilikler nedeniyle alımı zorunlu olan ancak ihale ile alımında güçlük yaşanan, ilaç transferi, gümrükleme, farmakovijilans ve karekodlama işlemlerine ilişkin hizmetlerin alımlarından ibarettir. Ancak ilerleyen süreçte ilgili mevzuat ve mevzuat çerçevesinde uyulması gereken "İyi Dağıtım Uygulamaları" (GDP) doğrultusunda alımı gerekecek yeni hizmet kalemleri doğması halinde faaliyetlerin aksamaması için düzenleme yapılmaktadır.

Düzenleme ile SGK tarafından gerçekleştirilecek yurt dışı ilaç temin faaliyetlerinin, sağlık sunumuna ve mali tasarrufa olumlu etkiler yapması amaçlanmaktadır.

23/2/2017 tarihli ve 6824 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa eklenen "Esnaf Ahilik Sandığı" uygulaması; sosyal tarafların talepleri nedeniyle ve işgücü piyasasının genel durumu değerlendirilerek 31/12/2024 tarihine kadar ertelenmiştir. Gelinen aşama itibarıyla uygulamanın, yine sosyal tarafların talepleri doğrultusunda işgücü piyasalarının sürdürülebilir gelişimi için gerekli olduğu öngörülerek uygulama ertelenmektedir.

20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı Kanunun 6 ve 7 nci maddesi, 4857 sayılı İş Kanununun mülga 81 inci maddesi kapsamında çalışanlar hariç kamu kurumları ile 50'den az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri için 31/12/2024 tarihinde yürürlüğe girecektir. Bu kapsamda, ortaya çıkabilecek hizmet alma talebinin karşılanabilmesi amacıyla Çalışan Sağlığı Merkezleri (ÇASMER) açık bir şekilde tanımlanmakta ve 10'dan az çalışanı bulunan ve az

tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerine düşük maliyetle veya maliyetsiz bir şekilde iş sağlığı ve güvenliği hizmetini temin edebilme imkânı sağlanmaktadır.

Bununla birlikte, 31/12/2024 tarihinden itibaren iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili tüm düzenlemelerin tüm çalışanlara uygulanması için Teklif ile iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin sunulma kapasitesinin ve etkinliğinin artırılması amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 2008 yılı Ekim ayı öncesi işçi statüsünde sigortalı olanlar 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu kapsamında Gelir İdaresi Başkanlığınca tespit olunan vergi indirimine esas "engellilik derecelerine" göre yaş şartı olmaksızın 506 sayılı Kanun kapsamında emekli olabilmekte iken, kamu görevlileri ve esnaflar ile 2008 yılı Ekim ayından sonra ilk kez işçi statüsünde sigortalı olanlar 5510 sayılı Kanuna göre SGK sağlık kurulları tarafından tespit edilecek "çalışma gücü kaybı oranlarına" göre emekli olmaktadır.

Esasen, literatürde genellikle sosyal yardım ve sosyal hizmet alanında kullanılan "engelli" kavramı, hayatında diğer bireylere göre zorluklar yaşamasına sebep olabilecek fiziksel ya da ruhsal kısıtı (eksikliği) olan kişiler olarak tanımlanmaktadır. Sigorta sistemindeki "çalışma gücü kaybı" kavramı ise, kişinin toplumsal hayata katılımına ilişkin fiziksel ya da ruhsal kısıtlamalar olmayıp, çalışma hayatına katılımına ilişkin fiziksel veya ruhsal eksiklikleri ifade etmektedir.

Bu kapsamda, emeklilik haklarının sağlanmasında sigortacılık ilkelerinin dikkate alınması ve sigortalılar arasında norm ve standart birliği sağlanarak, 2008 yılı Ekim ayından önce sigortalı olan engelliler için vergi indirim belgesi esas alınarak yürütülen emeklilik işlemlerinin, 5510 sayılı Kanun kapsamında çalışma gücü kaybına göre belirlenmesi ve tüm uygulamanın SGK tarafından yürütülmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Anayasanın 20 nci maddesi kişisel verilerin korunmasına ilişkin usul ve esasların kanunla düzenleneceğini öngörmektedir. 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında veri sorumlusu sıfatını haiz Sağlık Bakanlığının kişisel verileri hukuka uygun, etkin ve güvenli bir şekilde işlemesi; sağlık hizmetlerinin kalitesinin artırılması, kamu sağlığının korunması ve sağlık sisteminin sürdürülebilirliği açısından önem arz etmektedir.

Her hastanın müracaat, şikâyet ve dava hakkını kullanabilmesi ve sağlık hizmeti sunumunda yer alan paydaşların savunma haklarını etkin bir şekilde kullanabilmesi için tıbbi kayıtların doğru ve eksiksiz tutulması büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, sağlık personelinin hareketleri ve istihdam durumlarının bildirilmesi, sağlık hizmetlerinin verimli bir şekilde planlanması ve yürütülmesini sağlayacaktır.

Bununla birlikte 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Sağlık Bakanlığının bilgi toplama, işleme ve paylaşma yetkisinin hüküm altına alındığı 378 inci maddesi, Anayasa Mahkemesinin 2018/118 Esas, 2023/180 Karar ve 26/10/2023 tarihli kararı ile Anayasaya aykırı bulunarak iptal etmiştir. Söz konusu kararda kişisel verilerin korunmasını düzenleyen Anayasanın 20 nci maddesi uyarınca kişisel verilerin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenlenemeyeceği belirtilmiştir.

Teklifle, Anayasa Mahkemesinin iptal kararı ve kanunilik ilkesi doğrultusunda 3359 sayılı Kanuna ek madde eklenmektedir.

MADDE 3- 31/12/2024 tarihinde yürürlüğe girecek olan Esnaf Ahilik Sandığının yürürlük tarihinin sosyal tarafların talepleri doğrultusunda işgücü piyasalarının sürdürülebilir gelişimi için gerekli olduğu öngörülerek, 1/1/2028 tarihinden itibaren uygulanacak şekilde değiştirilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 4- Genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü oldukları kişiler için gerekli görülen ancak yurt içinden sağlanması mümkün olmayan beşerî tıbbi ürünlerin, vatandaşlarımızın yenilikçi tedavilere hızlı bir biçimde erişiminin sağlanması için Sağlık Bakanlığı onayı ile SGK tarafından yurt dışından temin edilerek hastalara ulaştırılması amaçlanmaktadır.

SGK tarafından ilaç temin işlemlerinin gerçekleştirilmesi, temin kaynaklarının çeşitlenmesini sağlayarak rekabeti arttırıcı etki yaratacak ve ilaç temin maliyetlerinde düşüş ve kamu mali yararını sağlayacaktır. Temin kanallarının artması ile hastaların ilaca erişimi kolaylaşacak, hayati önemi haiz ilaçlara erişiminde sıkıntı yaşanmayacak ve hastaların ilaç fiyat farkları ödemesi gibi sebeplerden doğabilecek hasta mağduriyetlerinin önüne geçilebilecektir.

Yurt dışından ilaç temini gerçekleştirilen hasta sayılarındaki değişkenlik, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu tarafından ürünlerin ülkemizde ruhsatlandırılarak piyasada bulunur hale gelmesi, ürünlerin ambalaj formlarındaki değişkenlik, yurt dışı ilaç kaynaklarının çeşitliliği, tedarik zincirindeki aksamalar ve yurt dışından temin edilen ilaç ödemelerinin yabancı para cinsinden yapılması gibi riskler nedeniyle SGK tarafından yurt dışından beşerî tıbbi ürün temininde güçlük yaşanmaktadır.

Düzenleme içeriğinde yer alan faaliyete ilişkin "hizmet alımları", yurt dışı ilaçların temin ve dağıtım süreçleri kapsamında ilgili mevzuat hükümleri ve fiili gereklilikler nedeniyle alımı zorunlu olan; ancak ihale ile alımında güçlük yaşanan, ilaç transferi, gümrükleme, farmakovijilans ve karekodlama işlemlerine ilişkin hizmetlerin alımlarından ibarettir.

Düzenleme ile SGK tarafından gerçekleştirilecek yurt dışı ilaç temin faaliyetlerinin, sağlık sunumuna ve mali tasarrufa olumlu etkiler yapması amaçlanmaktadır.

MADDE 5- Sağlık Bakanlığı teşkilat yapısında yaşanan değişiklikler göz önüne alınmak suretiyle mülga kurum ibareleri ile pilot uygulama dönemine ilişkin ibarelerin madde metninden çıkarılması, geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulamalarının mesai dışında aile hekimliği birimlerinde sunulmasının sağlanması, yabancılara sunulan birinci basamak sağlık hizmetlerinin ücretlendirme hususunun belirlenmesi, ikinci ve üçüncü basamak sağlık kuruluşlarında ücretli olarak verilmekte olan özel amaçlı raporların daha düşük bedelle aile hekimliği birimleri üzerinden düzenlenmesi, ikinci ve üçüncü basamak sağlık kuruluşlarında yaşanan başvuru yoğunluğunun önüne geçilmesi ve gereksiz başvuruların azaltılması amaçlanmaktadır.

MADDE 6- 5502 sayılı Kanunun 35 inci maddesinin altıncı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "ve diğer kanunlarla" ibaresi, 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 88 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendiyle "ve diğer mevzuatla" şeklinde değiştirilmiştir. Böylece, SGK'nın kanunlarla ve Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçiş ile birlikte hayata geçirilen Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle verilen görevleri yerine getirmek amacıyla işlediği kişisel veriler ile ticari sır niteliğinde olan verileri, veri sahibinin noter onaylı muvafakati veya e-Devlet uygulaması üzerinden kimlik teyidi ile verilen izni olmadan gerçek veya tüzel kişilerle paylaşmaması öngörülmüştür. Ancak Anayasa Mahkemesi 4/6/2024 tarihli ve 32566 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 7/12/2023 tarihli ve E.2018/117, K.2023/212 sayılı Kararı ile 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 88 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendiyle yapılan değişikliğin Kanun Hükmünde Kararname ile düzenlenemeyecek kişisel verilerin korunması hakkına ilişkin olması nedeniyle Anayasanın mülga 91 inci maddesine aykırı olduğunu belirterek

iptal etmiş ve iptal hükmünün, kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak oniki ay sonra (4/6/2025 tarihi itibarıyla) yürürlüğe girmesine karar vermiştir.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminde SGK'nın teşkilat yapısı ve görevleri Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ile düzenlenmektedir. Öte yandan, sosyal güvenlik sistemimize ilişkin hususlar ise kanunlarla düzenlenmektedir. Ayrıca, Anayasamıza göre bir kanun hükmüne dayanılmaksızın kişisel verilerin işlenebilmesine imkân bulunmamaktadır.

Bu çerçevede, SGK'nın görev alanının kanunlar veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ile belirlendiği göz önüne alındığında, iptal sonrası oluşacak yasal boşluğun giderilmesi amaçlanmaktadır.

Ayrıca, 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesi kapsamında kurulan sandıklar tarafından sandıkların iştirakçileri ile aylık ve gelir bağlanmış olanlar ile bunların hak sahiplerinin sosyal güvenlik hak ve yükümlülükleri SGK dışında yürütülmektedir. Ancak SGK'nın kişisel veri paylaşımı yapacağı kurum ve kuruluşlar arasında bu sandıklara yer verilmemiş olması hukuki ihtilaflara neden olmaktadır. Bu durum aylık bağlama dâhil pek çok işlemlerini SGK mevzuatına göre yapan söz konusu sandıkların işlem süreçlerini uzatmaktadır. Yapılan bu düzenleme ile sigortalılara yönelik iş ve işlemlerinin hızlandırılması ve özellikle yersiz ödemeler yapılmasına neden olunmaması amacıyla bu sandıklar ile SGK arasında veri paylaşımının yapılabilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 7- 15/4/2021 tarihli ve 7316 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla 5510 sayılı Kanunun 17 nci maddesinde yapılan değişiklikle, hastalık ve analık sigortasından ödenecek olan geçici iş göremezlik ödeneğine esas günlük kazancın hesabında dikkate alınan üç aylık dönem on iki aya çıkarılmış ve belirli bir prim ödeme gün sayısı şartını sağlamayan sigortalılara ödenek tutarında üst limit belirlenmiştir.

Bununla birlikte, Anayasa Mahkemesinin 21/3/2024 tarihli ve 32496 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 1/2/2024 tarihli ve 2021/61 E., 2024/31 K. sayılı Kararında, yaşanılan suistimallerin önlenmesi gerekçesiyle hastalık ve analık halinde yapılacak geçici iş göremezlik ödeneğinin hesabına esas alınacak dönemin iş kazası ve meslek hastalığı nedeniyle yapılacak ödenek hesabına esas dönemden farklılaştırılmasının gereklilik ve orantılılık koşullarına uymaması gerekçe gösterilerek 17 nci maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "... hastalık ve analık ..." ve "... analık ve hastalık halinde ise iş göremezliğin başladığı tarihten önceki oniki aydaki ..." ibarelerinin Anayasa'ya aykırı olduklarına ve iptallerine karar verilmiş; ayrıca iptal hükümlerinin Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesine hükmedilmiştir.

Bu nedenle Anayasa Mahkemesinin bahse konu kararında iptal edilen hükümleri dikkate alınarak, eşitlik ilkesi gözetilerek ve sistemin aktüeryal sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla geçici iş göremezlik ödeneklerinin hesabında son 12 aylık sürenin dikkate alınması ve son 12 ayda 180 günden az hizmeti olanların geçici iş göremezlik ödeneklerine ilişkin üst sınırın korunması amaçlanmaktadır.

MADDE 8- Yabancı uyruklu öğrencilerin genel sağlık sigortasından yararlanabilmeleri için ilk kayıt tarihinden itibaren öngörülen başvuru süresinin üç ay ile sınırlı olması, bu sürede başvuruda bulunamayan öğrencilerin bir daha talepte bulunarak genel sağlık sigortalısı

olmalarına engel olduğundan, yapılan bu düzenleme ile söz konusu öğrencilerin kayıtlarının devam etmesi şartıyla herhangi bir eğitim öğretim yılının başlangıç tarihinden itibaren üç ay içinde talepte bulunarak genel sağlık sigortalısı olmalarına imkân tanınması sağlanmaktadır.

Mevcut durumda aynı maddenin yedinci fıkrası kapsamında olan Uluslararası Öğrenciler Değerlendirme Kurulu kararı ile veya Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı tarafından burslandırılan öğrencilerin genel sağlık sigortasından diğer yabancı uyruklu öğrenciler gibi faydalanması ilgili kamu idaresinin prim ödeme süreçlerinde sorun yaratmaktadır. Diğer kamu kurumlarında olduğu gibi prim ödeme süreçlerini düzenlemek ve ilgili kurumlarca ödenecek genel sağlık sigortası prim tutarını belirlemek amacıyla bu kapsamdaki öğrenciler ayrı bir fıkrada düzenlenmektedir.

MADDE 9- Klinik araştırma, araştırmaya katılan hastalar için daha iyi sağlık sonuçları, yenilikçi tedavilere erken erişim, sağlanan sağlık hizmetlerinin kalitesinde iyileşme, halk sağlığına katkıda bulunma motivasyonu gibi birçok etkiye sahiptir. Klinik araştırmalar, hastaların yaşam kalitesini iyileştirmede ve özellikle ölümcül hastalıklarda yaşam süresini artırmada önemli bir rol oynamaktadır. Hastaların klinik araştırmaya katılması durumunda, yeni geliştirilen tedavi yöntemlerinden öncelikli olarak faydalanma imkânı oluşmaktadır. Hatta bazı durumlarda, bunun hayati tehlike oluşturan ve araştırma ürünü sayesinde tedavi edilen ya da remisyonu sağlanan hastalıkları ya da rahatsızlıkları bulunan hastalar üzerinde hayat kurtarıcı etkileri olabilmektedir.

Bu açıdan değerlendirildiğinde yapılan düzenleme ile araştırmaya katılan hastaların Anayasa ile teminat altına alınan sosyal güvenlik ve sağlık haklarının devamının klinik araştırmalar sürecinde de sağlanması hedeflenmektedir.

Bu yönüyle değerlendirildiğinde yapılacak düzenleme ile;

Hastaların yeni tanı ve tedavi ürünlerine daha fazla erişim imkânına sahip olması,

SGK'nın uzun vadede üzerindeki mali yükün görece azalması,

Yerli ilaç, tıbbi cihaz ve tıbbi malzeme sektörünün yeni ürünler geliştirmesinin teşvik edilmesi,

Ülkemizde daha fazla klinik araştırma yapılmasının sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 10- 5510 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin yedinci fıkrası kapsamında talebine istinaden genel sağlık sigortalısı sayılan yabancı uyruklu öğrencilerin üniversite öğrencileri ile sınırlı olmaması ve eğitim öğretim yılı başından itibaren üç ay içinde talepte bulunmaları halinde talep tarihini izleyen günden itibaren genel sağlık sigortalısı sayılmakta iken öğrenim dönemi başından itibaren bir ay içinde primlerini ödemeleri şeklindeki mevcut düzenlemeler arasındaki uyumsuzluğun giderilmesi sağlanmaktadır.

MADDE 11- Genel sağlık sigortası kapsamında sağlanacak sağlık hizmetlerinin amaç dışı ve gereksiz kullanımının azaltılması, hizmet kalitesinin artırılması, sevk zincirinin daha işlevsel ve sağlıklı hale getirilmesi, sağlık hizmetlerini kullananların da otokontrol mekanizmalarına etkili bir şekilde katılımının sağlanması, kişilerin genel sağlık sigortasından sağladıkları faydayı her hizmet aşamasında fark etmelerinin sağlanması ve bu şekilde sistemi sahiplenme düzeylerinin artırılması amacıyla (5510 sayılı Kanunun 69 uncu maddesinde belirtilen katılım payı alınmayacak haller,

sağlık hizmetleri ve kişiler hariç olmak üzere) 5510 sayılı Kanunda belirtilen sağlık hizmetleri için genel sağlık sigortası kapsamındaki kişilerden katılım payı alınmaktadır.

Ancak 2023 yılı sağlık hizmeti başvuruları incelendiğinde kişi başı hekime müracaat sayısının 11,4 olduğu, 1. basamak sağlık hizmet sunucularından hizmet alan genel sağlık sigortası kapsamındaki bir kişinin ortalama 4,4 başvuru yaptığı, 2. ve 3. basamak sağlık hizmet sunucularından hizmet alan genel sağlık sigortası kapsamındaki bir kişinin ortalama 8,3 başvuru yaptığı görülmüştür. 2024 yılı ilk 7 ayı sağlık hizmeti başvuruları incelendiğinde 1. basamak sağlık hizmet sunucularından hizmet alan genel sağlık sigortası kapsamındaki bir kişi ortalama 3,1 başvuru yaparken, 2. ve 3. basamak sağlık hizmet sunucularından hizmet alan genel sağlık sigortası kapsamındaki bir kişinin ortalama 5,9 başvuru yaptığı görülmüştür. Bu veriler doğrultusunda sağlık hizmetlerine erişimi kısıtlamadan, sağlık harcamalarının sürdürülebilirliğini ve sağlık giderlerinin etkin yönetimini sağlamak amacıyla, SGK tarafından finanse edilen sağlık hizmetleri için yapılan harcamalar ile makroekonomik değişkenler de dikkate alınarak ayakta tedavide hekim ve diş hekimi muayenesi katılım payında değişiklik yapılması öngörülmektedir.

MADDE 12- 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı çalıştıran özel sektör işyeri işverenlerine ve (b) bendi kapsamındaki sigortalılara yönelik; kayıtlı istihdamın artırılması, gönüllü uyumun ve düzenli prim ödeme kültürünün yaygınlaştırılması, yatırımların ve araştırma-geliştirme faaliyetlerinin desteklenmesi, kadınlar, gençler ve engelliler gibi dezavantajlı grupların istihdamının artırılması ve bölgesel gelişmişlik farklılıklarının azaltılması gibi amaçlarla finansmanı Hazine ve İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanan hâlihazırda 15 tane sigorta prim indirimi, teşvik ve destek uygulaması bulunmaktadır. Bunlardan biri de 5510 sayılı Kanunun 81 inci maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendi uyarınca özel sektör işverenlerinin SGK'ya ödeyecekleri sigorta primlerinde aynı bentte yer alan şartların taşınması şartıyla beş puanlık indirimdir. Kamu harcamalarının gözden geçirilmesi ve kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması amacıyla özel sektör işverenlerinin SGK'ya ödeyecekleri malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası primi için sağlanan beş puanlık sigorta prim indirimi dört puan olarak uygulanacaktır.

MADDE 13- Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı tarafından veya Uluslararası Öğrenciler Değerlendirme Kurulu kararı ile burslandırılan yabancı uyruklu öğrencilerin, avukatlık stajı yapmakta olanların ve 29/7/2002 tarihli ve 4769 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Personeli Eğitim Merkezleri Kanunu kapsamına göre hizmet öncesi eğitime alınanların genel sağlık sigortası kapsamındaki primlerinin ilgili Kurum tarafından ödenme sürelerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 14- 5510 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin beşinci fıkrasına göre aylık talebinde bulunan mezkûr Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıların 2008 yılı Ekim ayı öncesi döneme ilişkin aylık hesaplamalarında mevcut uygulamanın devamına imkân sağlanmaktadır.

MADDE 15- 5510 sayılı Kanunda harp okulu ve polis akademisinde okuyan öğrenciler ile astsubay meslek yüksekokulları ve astsubay naspedilmek üzere temel askerlik eğitimine tâbi tutulan adaylar, polis naspedilmek üzere polis meslek eğitim merkezlerinde polislik eğitimine tabi tutulan adaylar, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi ile fakülte ve yüksekokullarda subay ve

astsubay naspedilmek üzere temel askerlik eğitimine tabi tutulan adaylar öğrenim gördükleri sürede yetim aylığı almaya devam etmektedirler. Ancak, 5434 sayılı Kanun kapsamında sadece polis akademisinde okuyan öğrenciler ile harp okulu öğrencilerinin yetim aylıkları kesilmemektedir.

Yapılan düzenleme ile astsubay meslek yüksekokulları ve astsubay naspedilmek üzere temel askerlik eğitimine tâbi tutulan adaylar, polis naspedilmek üzere polis meslek eğitim merkezlerinde polislik eğitimine tabi tutulan adaylar, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi ile fakülte ve yüksekokullarda subay ve astsubay naspedilmek üzere temel askerlik eğitimine tabi tutulan adayların yetim aylıklarının kesilmemesi hususunda norm ve standart birliğinin sağlanması amaçlanmaktadır.

Öte yandan, 5510 sayılı Kanunun 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (1) numaralı alt bendi uyarınca; yükseköğretim kurumlarında öğrenim görme halinde 25 yaşına kadar hak sahiplerine lisans, yüksek lisans ve doktora öğrenimi veya ikinci yükseköğrenim ayrımı yapmaksızın aylık ödenmektedir. Ancak, 5434 sayılı Kanun yükseköğrenim kriterini yalnızca ilk lisans ve yüksek lisans programları ile sınırlı tuttuğundan ikinci üniversite veya yüksek lisans kaydı durumunda aylıkların ödenmesi imkânı bulunmamaktadır. Norm ve standart birliğinin sağlanması adına 5434 sayılı Kanun kapsamında aylık bağlanan yetimlere ikinci lisans ve yüksek lisans kayıtlarında da yaş şartı da dikkate alınarak aylık ödenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 16- 506 sayılı Kanunun geçici 87 nci maddesinin yürürlükten kaldırılmasına yönelik değişiklik ve 5510 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesinde yapılan değişiklikler ile 1/10/2008 tarihinden önce sigortalılığı başlayanlara aylık bağlanmasında çalışma gücündeki kayıp oranlarının esas alınması öngörüldüğünden, madde ile bu değişikliklere uyum sağlanarak sigortalılığı 31/12/2008 (dâhil) tarihinden önce başlayan 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalılardan çalışma gücü kayıp oranı; %40 ila %49 arasında olanların 18 yıl sigortalılık süresi ve 4100 gün prim ödemeleri, %50 ila %59 arasında olanların ise 16 yıl sigortalılık süresi ve 3700 gün prim ödemeleri şartıyla yaşlılık aylığından yararlanmaları amaçlanmaktadır.

MADDE 17- Düzenlemeyle 2008 yılı Ekim ayından önce sigortalı olan engelliler için de vergi indirim belgesi esas alınarak yürütülen emeklilik işlemlerinin, 5510 sayılı Kanun kapsamında çalışma gücü kaybına göre belirlenmesi ve tüm uygulamanın SGK tarafından yürütülmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca, yürürlük tarihinden önce engelliliği nedeniyle vergi indiriminden yararlananların mevcut aylıklarının ödenmesine devam edilmesi, bunlardan kontrol muayenesine tabi tutulanların yeni sağlık kurulu raporlarına göre çalışma gücü kayıp oranlarının, Gelir İdaresi Başkanlığı merkez sağlık kurulu yerine SGK sağlık kurullarınca aylık bağlanmasına esas rapor tarihindeki yürürlükte olan tıbbi mevzuat da dikkate alınarak değerlendirilmesi suretiyle kazanılmış haklarının korunması amaçlanmaktadır.

MADDE 18- 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi kapsamında tarımsal faaliyette bulunan sigortalıların sigortalılık hizmetlerinin başlangıç ve sonlandırılması işlemlerinde ziraat odalarının geçmiş dönemlerde üye kayıtlarını fiziki ortamda tutmaları ve bu üye kayıt bildirimlerin il/ilçe ziraat odalarınca kâğıt ortamında yapılması sebebiyle, bildirim yükümlülüklerine ilişkin takip ve kontrollerde

zorluklar yaşanmaktadır.

Ziraat odalarının üye kayıtlarını elektronik olarak tutmaya başlaması ve Türkiye genelindeki tüm odaların kayıtlarının elektronik ortama aktarılması ile yeni sigortalılar için bu zorluklar yaşanmamaktadır. Ancak, elektronik altyapı kurulmadan önceki dönemlerde üye kayıtlarının takip ve kontrolü sağlıklı bir şekilde yapılamadığından, ziraat odalarının bildirilmemiş olabilecek kayıtları hakkında idari para cezası ile karşı karşıya kalabilme ve cezalar karşısında ödeme güçlüğüne düşebilecekleri endişesi ve gerekçesiyle Türkiye geneli oda üye kayıt verilerini SGK'ya açmamaktadırlar.

Bu maddenin yürürlük tarihinden önceki sürelere ilişkin olmak üzere ziraat odalarından bildirim yükümlülüğünü yasal süresi dışında yerine getirmiş veya bu yükümlülüklerini henüz yerine getirmemiş olanların idari para cezalarının terkinine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir.

Bu suretle ziraat odası üye kayıtlarının SGK'ya bildirimlerinin yapılmasının ve bu üye kayıtlarının tümünün görüntülenmesinin sağlanması sonucunda gerek tarım sektöründeki kayıt dışılığın azaltılması gerek vatandaşlarımızın sigortalılık tescil ve hizmet kayıtlarının doğru bir şekilde tutulması ile sonradan vatandaşlar aleyhine doğabilecek hak kayıplarının önüne geçilmesinin sağlanması, sigortalılık iş ve işlemlerinin daha hızlı ve doğru yürütülmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 19- Prim ödeme yükümlüsü kendisi olan vatandaşlarımıza ödeme kolaylığı sağlanması, ekonomik ve sosyal anlamda hayatlarına daha sağlıklı devam etmelerini sağlamak amacıyla yürürlüğe konulan yapılandırma kanunlarından yararlanamayan ya da yararlanmalarına rağmen 1/1/2015 öncesine ait zorunlu genel sağlık sigortası prim borçlarını ödeyemeyen sigortalılara yönelik kamuya olan borç yüklerini hafifletmek ve sağlık hizmetlerine erişimlerini kolaylaştırmak amacıyla düzenleme yapılması öngörülmektedir.

MADDE 20- Sosyal Güvenlik Kurumu ile Götürü Bedel Üzerinden Sağlık Hizmetleri Alım Sözleşmesi ve Usul Esasları kapsamında, üniversite sağlık hizmeti sunucuları ile 2024 yılı global ödeme tutarları belirlenmek suretiyle sözleşmeler imzalanmıştır.

Üniversite sağlık hizmeti sunucularınca hizmetin ifasında mali güçlük yaşanmaması ve hizmetlerinin sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla ek sözleşmeler ile üniversite sağlık hizmeti sunucularına ek bütçe desteği sağlanmaktadır.

Götürü bedel sözleşme hükümleri gereğince, 2024 yılı götürü bedel sözleşme tutarından aşağıda kalan tahakkuk tutarları arasındaki fark üniversite hastanelerinin 2025 yılındaki alacaklarından mahsup edilecektir. Bu durum da kamu üniversite sağlık hizmeti sunucularınca 2025 yılında sağlık hizmetlerinin sürdürülmesinde aksaklıklara neden olabileceğinden, 2024 yılında verdikleri sağlık hizmeti bedelinin götürü bedel sözleşme tutarından düşük olması durumunda aradaki farkın terkin edilmesi ile kamu üniversite sağlık hizmeti sunucularının finansal sürdürülebilirliğinin desteklenmesi amaçlanmaktadır. Terkin edilen bu tutarların, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesine bu amaçla tahsis edilecek ödenekten karşılanması öngörülmektedir.

MADDE 21- 5510 sayılı Kanunun 81 inci maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendi uyarınca özel sektör işverenlerine; aylık muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin yasal süresinde

verilmesi, primlerin yasal süresinde ödenmesi, Türkiye genelinde SGK'ya prim borcunun bulunmaması, borcu varsa da yapılandırılmış/tecil ve taksitlendirilmiş olması ile düzenli ödenmesi, kayıt dışı sigortalı çalıştırılmaması, sahte sigortalı bildiriminde bulunulmaması gibi şartlarla, SGK'ya ödeyecekleri sigorta primlerinden malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası priminden sağlanan beş puanlık indirim, kamu harcamalarının gözden geçirilmesi ve kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması amacıyla yasal düzenlemeyle dört puan olarak uygulanacaktır. Bununla birlikte emek yoğun sektörlerden olan imalat sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinde işsizliği önlemek, istihdamı ve üretimi korumak amacıyla bu sektörde faaliyet gösteren işyerlerinde beş puan prim indiriminin 31/12/2026 tarihine kadar devam ettirilmesi ve beş puanlık prim indiriminden yararlanma süresini 31/12/2027 tarihine kadar uzatma konusunda Cumhurbaşkanına yetki verilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 22- Mevcut durumda 6331 sayılı Kanunda eğitim kurumları sayma usulüyle yalnızca iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personelinin eğitimlerini vermek üzere Bakanlıkça yetkilendirilen kurum ve kuruluşlarla sınırlandırılmıştır. Madde ile mezkûr Kanunda yer alan eğitim kurumu tanımı genişletilerek bu alanda yetkilendirilecek diğer kurum ve kuruluşların da yetkilendirilme ve denetim süreçlerinin 6331 sayılı Kanunda yer alması amaçlanmaktadır.

Diğer yandan 6331 sayılı Kanun kapsamında yer alan ancak tanımlanmayan diğer sağlık personeli ile kamu adına iş sağlığı ve güvenliği hizmeti sunmak üzere yetkilendirilen Çalışan Sağlığı Merkezleri (ÇASMER) ve ekipmanların güvenli kullanımını sağlamak üzere bakım veya muayene, test ve kontrol yapmak üzere yetkilendirilen ekipman muayene kuruluşlarının da tanımlanması ile kavramların açıklanması amaçlanmaktadır.

MADDE 23- ÇASMER'ler iş sağlığı ve güvenliği örgütlenmesinde ortak sağlık ve güvenlik birimleri (OSGB) ile birlikte tamamlayıcı bir işlev görmektedir. Bu nedenle, 6331 sayılı Kanunda ekleme yapılarak ÇASMER'lerin açık bir şekilde ifade edilmesi ile iş sağlığı ve güvenliği örgütlenmesindeki konumunu ve işlevini açık bir şekilde ortaya koyacak yasal düzenleme yapılması amaçlanmaktadır. Bu şekilde özel hukuk tüzel kişisi olan ortak sağlık ve güvenlik birimlerinin piyasaya girmediği yerlere profesyonel hizmetin kamu eliyle ulaştırılabilmesi hedeflenmektedir.

Mevcut hükme ilaveten, 10'dan az çalışanı bulunan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinin, bağlı bulundukları kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşundan hizmet alarak da iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi olmaksızın iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yerine getirebilmesi amaçlanmaktadır. Bu kolaylaştırıcı düzenleme ile bahse konu işyerlerinin de iş sağlığı ve güvenliği hizmetini almalarının sağlanması ile iş sağlığı ve güvenliği kültürünün ülke geneline yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır.

Eklenen fıkra ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların Bakanlıkça düzenlenmesi hükmü getirilerek uygulamaya dönük muhtemel tereddütlerin giderilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 24- Bilindiği üzere, işyerinde acil durdurmayı gerektiren veya yangın, patlama, göçme, kimyasal sızıntı ve benzeri acil ve hayati tehlike arz eden, meslek hastalığına sebep olabilecek ortamların bulunması halinde, işveren tarafından gerekli tedbirlerin alınmadığı

durumlarda, işyeri hekimi veya iş güvenliği uzmanı tarafından Bakanlığa bildirim yapılması yükümlülüğü bulunmaktadır. OSGB'ler iş sağlığı ve güvenliği alanında hizmet vermek üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş, Bakanlıkça denetlenen, idari ve hukuki sorumluluğu olan birimlerdir. İşyerlerinin OSGB'lerden hizmet alması halinde söz konusu bildirim yükümlülüğünün, işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı ile birlikte OSGB yönetimine de verilmesi ile bahse konu hizmetin kalitesinin artırılması amaçlanmaktadır.

MADDE 25- Yapılan düzenleme ile 6331 sayılı Kanun kapsamında alınması gereken sağlık raporlarının, 50'den az çalışanı bulunan ve az tehlikeli işyerleri için ÇASMER'lerden de alınabileceği açıkça ifade edilmiştir. ÇASMER'lerin açıkça ifade edilmesi ile aile hekimlerinin ve diğer kamu sağlık hizmeti sunucularının mevcut durumdaki iş yükünün azaltılması amaçlanmaktadır. Ayrıca sağlık hizmet sunucuları mevzuat çerçevesine ve metodolojisine uygun ifade ve sıralama yazılmış olup, bu işyerleri için ÇASMER'ler, aile hekimleri veya diğer kamu sağlık hizmet sunucuları arasında isteğe bağlı olarak tercih yapma imkânı getirilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 26- Ekipman muayene kuruluşlarının ve ÇASMER'in tanımlar maddesine eklenmesi sonrası mevcut durumda sayma usulüyle sayılan kurum ve kuruluşlar kapsamına girip girmeyeceği konusunda yaşanabilecek tereddütlerin giderilmesi ve gelecekte yapılması muhtemel düzenlemeleri kapsaması amacıyla genel bir tanımlama yapılmaktadır. Ayrıca başlığa, madde metninde yer alan "askı" ibaresi eklenmektedir.

MADDE 27- Yürürlük maddesidir.

MADDE 28- Yürütme maddesidir.

SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 87 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2- 7/5/1987 tarihli ve 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"Bilgi toplama, işleme ve paylaşma yetkisi

EK MADDE 19- Sağlık hizmeti almak üzere, kamu veya özel sağlık kuruluşları ile sağlık mesleği mensuplarına müracaat edenlerin, sağlık hizmetinin gereği olarak vermek zorunda oldukları veya kendilerine verilen hizmete ilişkin kişisel verileri işlenebilir.

Sağlık hizmetinin verilmesi, kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbi teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi ile sağlık hizmetlerinin planlanması ve maliyetlerin hesaplanması amacıyla Bakanlık, birinci fıkra kapsamında elde edilen verileri alarak işleyebilir. Bu veriler, 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununda öngörülen şartlar dışında aktarılamaz.

Bakanlık, ikinci fıkra gereğince toplanan ve işlenen kişisel verilere, ilgili kişilerin kendilerinin veya yetki verdikleri üçüncü kişilerin erişimlerini sağlayacak bir sistem kurar.

Üçüncü fıkraya göre kurulan sistemlerin güvenliği ve güvenilirliği ile ilgili standartlar Kişisel Verileri Koruma Kurulunun belirlediği ilkelere uygun olarak Bakanlıkça belirlenir. Bakanlık, ilgili mevzuat uyarınca elde edilen kişisel sağlık verilerinin güvenliğinin sağlanması için gerekli tedbirleri alır. Bu amaçla, sistemde kayıtlı bilgilerin hangi görevli tarafından ne amaçla kullanıldığının denetlenmesine imkân tanıyan bir güvenlik sistemi kurar.

Sağlık personeli istihdam eden kamu kurum ve kuruluşları ile özel hukuk tüzel kişileri ve gerçek kişiler, istihdam ettiği personeli ve personel hareketlerini Bakanlığa bildirmekle yükümlüdür.

Kişisel sağlık verilerinin işlenmesi, güvenliği ve bu maddenin uygulanması ile ilgili diğer hususlar Bakanlıkça yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir."

MADDE 3- 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun geçici 22 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "31/12/2024" ibaresi "1/1/2028" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 4- 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinde yer alan "tedaviye yönelik hizmet alımları" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve 2/3/1927 tarihli ve 984 sayılı Ecza Ticarethaneleriyle Sanat ve Ziraat İşlerinde Kullanılan Zehirli ve Müessir Kimyevi Maddelerin Satıldığı Dükkanlara Mahsus Kanun ile 14/5/1928 tarihli ve 1262 sayılı İspençiyari ve Tıbbi Müstahzarlar Kanunu kapsamında Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yurt dışından gerçekleştirilecek beşeri tıbbi ürün alımları ve bunlara ilişkin hizmet alımları" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 5- 24/11/2004 tarihli ve 5258 sayılı Aile Hekimliği Kanununun 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, bu cümleden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş, fıkrada yer alan "Türkiye Halk Sağlığı Kurumunca" ibareleri "Bakanlıkça" şeklinde, mevcut üçüncü cümlesinde yer alan "Aile hekimliği uygulamasına

geçilen yerlerde" ibaresi "Aile hekimliği uygulaması kapsamında" şeklinde, mevcut dördüncü cümlesinde yer alan "Sağlık, Maliye ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik bakanlıklarınca" ibaresi "Sağlık, Hazine ve Maliye ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlıklarınca" şeklinde, mevcut beşinci cümlesinde yer alan "Aile hekimliği uygulamasına geçilen yerlerde, diğer" ibaresi "Diğer" şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

"Yabancılara sunulan hizmetler, mesai dışında sunulan geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulamaları ile özel amaçlı raporlardan Bakanlıkça belirlenenler, hariç olmak üzere aile hekimliği hizmetleri ücretsizdir."

"Acil haller hariç, haftada kırk saatten az olmamak kaydı ile Bakanlıkça belirlenen kıstaslar çerçevesinde ilgili aile hekiminin talebi ve o yerin sağlık idaresince onaylanan çalışma saatleri içinde yerine getirilir."

"Bu fıkranın birinci cümlesi kapsamında Bakanlıkça tarifeleri belirlenen hizmetlerden tahsil edilecek gelirler il sağlık müdürlüklerinin döner sermaye işletmelerinde bu amaçla açılacak olan hesaba yatırılır. Bu hesapta toplanan gelirlerin, sağlık hizmet sunumu için harcanma kriterleri, aile sağlığı merkezi giderlerinde kullanılması da dahil aile hekimine ve aile sağlığı çalışanına dağıtılabilecek miktarları, dağıtım ve harcamaya ilişkin diğer usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Bakanlıkça belirlenir. Aile hekimi ve aile sağlığı çalışanına yapılacak ödemenin hesabında 3 üncü maddenin beşinci fıkrası hükümleri dikkate alınmaz."

MADDE 6- 16/5/2006 tarihli ve 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumuna İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun 35 inci maddesinin altıncı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "bu Kanun ve diğer mevzuatla verilen görevleri" ibaresi "görevlerini" şeklinde değiştirilmiş ve ikinci cümlesinde yer alan "kamu idareleri" ibaresinden sonra gelmek üzere ", 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesi kapsamındaki bankaların, sigorta ve reasürans şirketlerinin, ticaret odalarının, sanayi odalarının, borsaların veya bunların teşkil ettikleri birliklerin personeli için kurulmuş bulunan sandıklar" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 7- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 17 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık hallerinde verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulacak günlük kazanç; iş kazasının veya doğumun olduğu tarihten, meslek hastalığı veya hastalık halinde ise iş göremezliğin başladığı tarihten önceki oniki aydaki; iş kazası ve meslek hastalığı halinde bağlanacak gelirin hesabına esas tutulacak günlük kazanç ise iş kazasının olduğu veya meslek hastalığında iş göremezliğin başladığı tarihten önceki on iki aydaki son üç ay içinde, 80 inci maddeye göre hesaplanacak prime esas kazançlar toplamının, bu kazançlara esas prim ödeme gün sayısına bölünmesi suretiyle hesaplanır. Ancak, önceki oniki ay içerisinde 180 günden az kısa vadeli sigorta primi bildirilmiş olanların geçici iş göremezlik ödeneğine esas tutulacak günlük kazanç tutarı, iş göremezliğin başladığı tarihteki günlük prime esas kazanç alt sınırının iki katını geçemez."

MADDE 8- 5510 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin yedinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "ilk kayıt tarihinden" ibaresi "eğitim öğretim yılı başlangıç tarihinden" şeklinde, "olurlar" ibaresi "sayılır" şeklinde değiştirilmiş, fıkranın ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı veya Uluslararası Öğrenciler Değerlendirme Kurulu kararı ile burslandırılan uluslararası öğrenciler bursluluk statülerinin devam ettiği sürelerde genel sağlık sigortalısı sayılır. Genel sağlık sigortası primleri, 82 nci maddenin birinci fıkrasına göre belirlenen prime esas kazanç alt sınırının %4'üdür. Bu kişiler hakkında 3 üncü maddenin birinci fıkrasının (10) numaralı bendi uygulanmaz."

MADDE 9- 5510 sayılı Kanunun 63 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

"g) Uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenmek üzere, Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı tarafından desteklenen ve Sağlık Bakanlığınca izin ve onay verilen klinik araştırmalarda, araştırma ürünlerinin sağlanması hariç olmak üzere, bu madde kapsamında Kurumca finansmanı sağlanan sağlık hizmetleri."

MADDE 10- 5510 sayılı Kanunun 67 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"d) 60 ıncı maddenin yedinci fıkrasına göre genel sağlık sigortalısı sayılanların, (c) bendinde sayılan şartlarla birlikte, bir eğitim öğretim yılına ilişkin genel sağlık sigortası primlerinin tamamını tescil tarihinden itibaren bir ay içinde ödemeleri,"

MADDE 11- 5510 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "2" ibaresi "20" şeklinde değiştirilmiş, altıncı cümlesinde yer alan "önceki basamaklardan sevkli olarak başvurulup başvurulmadığı gibi hususları göz önünde bulundurarak on katına kadar artırmaya" ibaresinden sonra gelmek üzere ", birinci basamak sağlık hizmeti sunucularından sevk edilenler için yarısına kadar azaltmaya" ibaresi eklenmiş ve fıkranın son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bu fıkrada belirtilen 1 Türk Lirası, 20 Türk Lirası ve 3 Türk Lirası, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca belirlenen yeniden değerleme oranı kadar her yıl artırılır."

MADDE 12- 5510 sayılı Kanunun 81 inci maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendinin birinci cümlesinde yer alan "beş" ibaresi "dört" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 13- 5510 sayılı Kanunun 88 inci maddesinin onuncu fıkrasında yer alan "(c) ve (d) bentlerinde" ibaresi "(c), (d) ve (g) bentleri ile 60 ıncı maddenin sekizinci ve onuncu fıkralarında" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 14- 5510 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalılardan 28 inci maddenin beşinci fıkrasına göre aylık talebinde bulunanların Kanunun yürürlük tarihinden önceki hizmet sürelerine ilişkin aylıklarının hesabında, birinci fıkranın (a) bendine göre esas alınacak aylık bağlama oranı 506 sayılı Kanunun mülga 61 inci maddesinin dördüncü fıkrası dikkate alınarak belirlenir."

MADDE 15- 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesinin beşinci fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Ancak, bu Kanunun 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrasının (d), (e) ve (f) bentlerinde belirtilenlerden öğrenci olanların sigortalı sayılmaları, yetim aylıklarının bağlanmamasını veya bağlanan yetim aylıklarının kesilmesini gerektirmez."
"Bu madde kapsamında aylık alan ya da hükmün yürürlüğe girdiği tarihten sonra aylığa hak kazanacak erkek çocuklar için 5434 sayılı Kanunun mülga 74 üncü maddesinin altıncı fıkrası hükümleri uygulanmaz."

MADDE 16- 5510 sayılı Kanunun geçici 6 ncı maddesinin yedinci fıkrasının (d) ve (e) bentlerinin (1) numaralı alt bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"1) 31/12/2008 (dahil) tarihinden önce sigortalı sayılanlar için 3700 gün olarak,"

"1) 31/12/2008 (dahil) tarihinden önce sigortalı sayılanlar için 4100 gün olarak,"

MADDE 17- 5510 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmış, üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve dördüncü fıkrasında yer alan "ve ikinci" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

"Engelliliği nedeniyle vergi indiriminden yararlanarak yaşlılık aylığı bağlananların aylıklarının ödenmesine devam edilir. Bunlar hakkında Kanunun 94 üncü maddesi ile 28 inci maddesinin beşinci fıkrası hükümleri uygulanır."

MADDE 18- 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 105- Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi kapsamında faaliyette bulunanların tarımsal faaliyetlerinin başlaması ve sonlanmasına ilişkin olarak ilgili meslek kuruluşlarınca 8 inci maddesinin üçüncü fıkrası ve 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen bu maddenin yürürlük tarihinden önceki sürelere ait bildirim yükümlülüklerinin bu maddenin yürürlük tarihinden önce kanuni süresi dışında yerine getirilmiş olması veya bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren 6 ay içinde yerine getirilmesi durumunda idari para cezası uygulanmaz. Bu yükümlülükler için bu maddenin yürürlük tarihinden önce uygulanan idari para cezaları, kesinleşip kesinleşmediğine bakılmaksızın terkin edilir, ancak tahsil edilmiş tutarlar red ve iade veya mahsup edilmez.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar Kurum tarafından belirlenir."

MADDE 19- 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 106- Bu Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamında 1/1/2015 öncesine ait olup ödenmemiş genel sağlık sigortası primleri ile gecikme cezası ve gecikme zammı gibi fer'i alacaklarının tamamının tahsilinden vazgeçilir. Bu maddenin yayımlandığı tarihe kadar söz konusu süreler için ödenmiş olan primler iade ve mahsup edilmez."

MADDE 20- 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 107- 2024 yılında götürü bedel üzerinden hizmet alım sözleşmesi yapılmış kamu üniversite sağlık hizmeti sunucularının Kuruma 31/12/2024 tarihine kadar bu sözleşme kapsamında verdikleri tedavi hizmetlerine ilişkin toplam tahakkuk tutarının götürü bedel sözleşme tutarından düşük olması durumunda, aradaki fark terkin edilir. Terkin edilen tutar, Bakanlık bütçesine bu amaçla tahsis edilecek ödenekten karşılanır.

Bu maddeye ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Kurumca belirlenir."

MADDE 21- 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 108- 81 inci maddenin birinci fıkrasının (ı) bendinin birinci cümlesinde yer alan "dört" ibaresi; aynı bentte yer alan şartlarla birlikte işverenlerin imalat sektöründe faaliyet göstermesi halinde "beş" olarak uygulanır.

Bu madde hükümleri 31/12/2026 tarihine kadar uygulanmaya devam edilir. Cumhurbaşkanı, bu maddenin uygulanma süresini 31/12/2027 tarihine kadar uzatmaya yetkilidir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından müştereken belirlenir."

MADDE 22- 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) ve (ş) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki bentler eklenmiştir.

"d) Eğitim kurumu: Bu Kanun ile bu Kanuna dayanılarak düzenlenen alt mevzuat hükümleri uyarınca eğitim vermek üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş kurum ve kuruluşları,"

"ş) Diğer sağlık personeli: İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinde görevlendirilmek üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş, diğer sağlık personeli belgesine sahip ebe, hemşire, sağlık memuru, acil tıp teknikeri, acil tıp teknisyeni, çevre sağlığı teknikeri veya çevre sağlığı teknisyeni diplomasına sahip olan kişileri,"

"t) Çalışan sağlığı merkezi (ÇASMER): Sağlık Bakanlığına bağlı, işyerlerine iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri sunmak üzere bu Kanun kapsamında Bakanlıkça yetkilendirilen, gerekli donanım ve personele sahip birimi,

u) Ekipman muayene kuruluşu: İşin yapılmasında kullanılan her türlü makine, alet, ekipman, tesis, teçhizat, cihaz ve koruyucu sistemlerin iş sağlığı ve güvenliği yönünden; mevzuat, ilgili standart ve kontrol kriterlerine uygun kullanımının sağlanması ve sürdürülmesi adına bakım veya muayene, test ve kontrol yapmak üzere Bakanlıkça yetkilendirilen kuruluşları,"

MADDE 23- 6331 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin ikinci cümlesinde yer alan "birimlerinden" ibaresinden sonra gelmek üzere "veya ÇASMER'lerden" ibaresi, bende aşağıdaki cümle ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Ancak, 10'dan az çalışanı bulunan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde, işyerinin bağlı bulunduğu kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşundan hizmet alarak da yürütebilirler."

"(5) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir."

MADDE 24- 6331 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin ikinci fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan "veya iş güvenliği uzmanınca," ibaresi ", iş güvenliği uzmanı veya ortak sağlık ve güvenlik birimi yönetimi tarafından" şeklinde değiştirilmiş ve dördüncü cümlesinde yer alan "süreyle" ibaresinden sonra gelmek üzere "; ortak sağlık ve güvenlik biriminin yetki belgesi altı ay, tekrarında ise bir yıl süreyle" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 25- 6331 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan "kamu hizmet sunucuları veya aile hekimlerinden de" ibaresi "ÇASMER'lerden, aile hekimlerinden veya diğer kamu sağlık hizmeti sunucularından da" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 26- 6331 sayılı Kanunun 31 inci maddesinin madde başlığında yer alan "ihtar" ibaresinden sonra gelmek üzere ", askı" ibaresi eklenmiş ve birinci fıkrasında yer alan "İş sağlığı ve güvenliği hizmeti sunan, ölçüm ve analizleri yapan kişi, kurum, kuruluşlar ve eğitim kurumları ile ilgili olarak" ibaresi "Bu Kanun kapsamında yetkilendirilen veya belgelendirilen kişi ve kuruluşlara yönelik" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 27- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 28- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.